

PREDSTAVLJENO ISTRAŽIVANJE O KVALITETI ŽIVOTA U HRVATSKOJ

Na konferenciji o kvaliteti života u Hrvatskoj, održanoj 8. studenog 2007. u hotelu Dubrovnik u Zagrebu, u organizaciji Programa UN-a za razvoj (UNDP) i Europske zaklade za poboljšanje životnih i radnih uvjeta (EuroFoundation) iz Dublina, predstavljeno je prvo usporedno istraživanje o kvaliteti života građana Hrvatske u odnosu na građane ostalih 27 zemalja Europske unije. Gotovo 9000 građana iz svih krajeva Hrvatske sudjelovalo je u anketi koju je UNDP proveo 2006. godine i odgovorilo na pitanja o percepciji kvalitete vlastitog života: ekonomske situacije svog kućanstva, kvalitete stanovanja, zaposlenja i obrazovanja. Ovim istraživanjem po prvi puta prikupljeni su podaci reprezentativni na razini županija, tako da istraživanje, osim na postojeće razlike među zemljama proširene EU, ukazuje i na razlike unutar Hrvatske.

Područja života u kojima Hrvatska zaostaje za prosjekom EU zemalja su prije svega zadovoljstvo vlastitim obrazovanjem i kvalitetom zaposlenja, a zatim i prevladavajući osjećaj dezorijentiranosti i otuđenosti u društvu te izrazito visoka percepcija napetosti između društvenih skupina, posebice između bogatih i siromašnih koju uočava visokih 62% ili gotovo dvije trećine građana Hrvatske.

„Rezultati ne predstavljaju crno-bijelu sliku. Hrvatska stoji relativno dobro u odnosu na druge europske zemlje po pitanju siromaštva, BDP-a po glavi stanovnika i socijalne zaštite. S druge strane, istraživanje je ukazalo na izražene regionalne razlike, pa su neke županije u trostruko ili šesterostruko povoljnijem položaju, poput odnosa Istarske i Bjelovarsko-bilogorske županije“, naglasio je **Alessandro Fracassetti**, zamjenik stalnog predstavnika UNDP-a u Hrvatskoj.

Istraživanje se sastoji od dva dijela. Prvi dio se odnosi na opću populaciju građana Hrvatske stariju od 15 godina, dok se drugi dio odnosi isključivo na osobe starije od 64 godine. Rezultati istraživanja pokazali su, naime, da je ekonomska situacija osoba starije dobi u Hrvatskoj znatno nepovoljnija od nacionalnog prosjeka. Budući da takva odstupanja nisu slučaj u većini europskih zemalja, posebna je pažnja posvećena ovoj dobnoj skupini.

Rezultati ankete pokazali su da je životni, odnosno standard kupovne moći najniži u županijama Središnje i Istočne Hrvatske, od kojih je u najtežem položaju Bjelovarsko-bilogorska županija, a najviši u Istarskoj županiji i Gradu Zagrebu.

Za razliku od redovnog obrazovanja, podaci o sudjelovanju u cjeloživotnom obrazovanju i osposobljavanju u Hrvatskoj su porazni. **Tek 10% ispitanika u proteklih je godinu dana pohađalo neki tečaj ili program osposobljavanja, što je dvostruko manje nego u starim ili novim članicama EU-a. Zadovoljstvo vlastitim obrazovanjem najniže je u Europi!**

Subjektivna procjena zdravlja i pristupa zdravstvenim uslugama značajno je lošija u Hrvatskoj i novim članicama EU-a, nego u EU 15. Puno više hrvatskih građana (15%) izjavljuje da ima loše zdravlje, nego građani u zemljama EU 15 (6%). Postoji i visoki

stupanj nepovjerenja u hrvatski zdravstveni sustav – 45% ispitanika ima vrlo malo ili nimalo povjerenja u sustav zdravstvenog osiguranja.

Procjena životnog zadovoljstva i osjećaj sreće najsnažnije su povezani s visinom dohotka i stupnjem obrazovanja. Trećina građana Hrvatske nije zadovoljna svojim životnim standardom jer ima poteškoće u zadovoljavanju osnovnih životnih potreba. Značajno odstupanje primjetno je u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji gdje je najmanji udio zadovoljnih i sretnih ispitanika, dok je u Splitsko-dalmatinskoj taj udio najveći. Usprkos ekonomskim teškoćama, razina optimizma i očekivanja od budućnosti u Hrvatskoj je među najvišima u Europi, viši je samo u skandinavskim zemljama.

Percepcija klasnih razlika između bogatih i siromašnih u Hrvatskoj je čak dvostruko veća nego u zemljama EU 15. Utješno je, međutim, što su napetosti između različitih etničkih i rasnih skupina u Hrvatskoj niže od prosjeka EU-a.

Razina nepovjerenja u ljude i javne institucije međutim izrazito je visoka, čak četvrtina Hrvata nema povjerenja u javne službe, kao ni i u društvenu pravdu.

Usklađivanje obiteljskih i radnih obveza još uvijek je otežano. Istraživanje pokazuje da svakodnevno brine o skrbi i odgoju djece 96% žena i samo 70% muškaraca. Svakodnevno obavlja kućanske poslove 81% žena i tek 33% muškaraca. ([link](#))

Istraživanje je provedeno prema standardnoj metodologiji Europske zaklade za poboljšanje životnih i radnih uvjeta koja, kako je istaknuo **Branislav Mikulić**, voditelj istraživanja o kvaliteti života u Europi pri Europskoj zakladi, je posebna jer se ne zasniva isključivo na postotku BDP-a po glavi stanovnika, već je u središtu interesa istraživanja pojedinac i njegova osobna procjena životnog zadovoljstva, zdravlja, dostignuća u obrazovanju, poslu, obiteljskom i društvenom životu. „Kvaliteta života je multidimenzionalni proces, koji mjeri objektivne i subjektivne pokazatelje i uzima u obzir različite aspekte društva u kojem ispitanici žive: kvalitetu javnih sustava i okoliša, razinu povjerenja u ljude i institucije, razinu napetosti među različitim društvenim skupinama i razinu društvene podrške i solidarnosti. Misija Europske zaklade je da kroz ovakva istraživanja osigura nezavisne, pouzdane i pravovremene informacije na osnovu kojih bi se moglo razviti mjere za poboljšanje životnih i radnih uvjeta građana Europe. Zadovoljstvo mi je ovom prilikom najaviti da je ove godine i Hrvatska uvrštena u drugi val istraživanja kvalitete života, čiji će se rezultati znati sredinom 2008., s još 29 zemalja: 27 država EU-a, Turskom i Norveškom. Istraživanjem je zahvaćen uzorak od 1000 ispitanika. Velika nam je želja da u idućem valu, za četiri godine, osiguramo veći uzorak ispitanika pomoću kojeg će se moći zaključivati o regionalnim razlikama na način na koji je to UNDP napravio za Hrvatsku.“

Istraživanje je u Hrvatskoj provela agencija TARGET iz Zagreba, a autori istraživačkog izvještaja su: Lidija Japec iz UNDP-a; Ana Hromatko, Target; te Ivana Dobrotić, Zoran Šućur, Teo Matković i Siniša Zrinščak sa Studijskog centra socijalnog rada na Pravnom fakultetu u Zagrebu.

Na konferenciji je aktivno sudjelovalo oko stotinjak istraživača i analitičara, predstavnika nezavisnih istraživačkih instituta i tijela državne uprave, Pravnog fakulteta u Zagrebu, Državnog zavoda za statistiku i Europske komisije iz Bruxellesa.

Publikacija [Istraživanje o kvaliteti života u Hrvatskoj, Regionalne nejednakosti](#)